

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 1896/2023
07.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш, Татјане Матковић Стефановић, Јасмине Стаменковић и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца „Tim-ing centar“ д.о.о. Опорница, чији је пуномоћник Вујица Алексић, адвокат у ..., против тужене „Banca Intesa“ АД Београд, чији је пуномоћник Немања Алексић, адвокат у ..., ради утврђења ништавости и исплате стеченог без основа, вредност предмета спора 125,00 евра, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 7Пж 1037/22 од 27.07.2023. године, у седници већа одржаној дана 07.12.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 7Пж 1037/22 од 27.07.2023. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Привредног апелационог суда 7Пж 1037/22 од 27.07.2023. године, у ставу I изреке и пресуда Привредног суда у Београду 13П 6459/2021 од 16.11.2021. године, у ставу I изреке, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснован, тужбени захтев тужиоца да се утврди да је ништава одредба уговора о кредиту број ...-...-... од 14.10.2012. године, садржана у члану 8. којом је корисник кредита обавезан да одмах по пријему обрачуна плати накнаду предвиђену важећом Тарифом накнада за услуге банке у висини од 0,5% од износа искоришћеног кредита одређеног у члану 1. овог уговора (Накнада за обраду захтева за коришћењем средстава кредита), увећано за припадајуће јавне дажбине (уколико је примењиво), у складу са позитивним прописима Републике Србије, што укупно износи 125 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан обрачуна предметне провизије.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој на име накнаде трошкова ревизијског поступка исплати износ од 56.310,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду 13П 6459/2021 од 16.11.2021. године, у ставу I изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је утврђено да је ништава одредба уговора о кредиту број ...-...-... од 14.10.2012. године, садржана у члану 8. којом је корисник кредита обавезан да одмах по пријему обрачуна плати накнаду предвиђену важећом Тарифом накнада за услуге банке у висини од 0,5% од износа искоришћеног кредита одређеног у члану 1. овог уговора (Накнада за обраду захтева за коришћењем средстава кредита), увећано за припадајуће јавне дажбине (уколико је примењиво), у складу са позитивним прописима Републике Србије, што укупно износи 125 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан обрачуна предметне провизије. У ставу II изреке обавезана је тужена да тужиоцу исплати износ од 125 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан плаћања са законском затезном каматом почев од 04.10.2012. године до исплате. У ставу III изреке обавезана је тужена да плати тужиоцу на име трошкова парничног поступка износ од 29.064,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда 7Пж 1037/22 од 27.07.2023. године одбијена је жалба тужене као неоснована и потврђена наведена првостепена пресуда у ставу I изреке, док је укинута пресуда у ставу II и III изреке и предмет у том делу враћен првостепеном суду на поновни поступак.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, ради уједначавања судске праксе, позивајући се на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је испитао посебну ревизију тужене и утврдио да испуњава услове прописане одредбом члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.74/11...10/23) за одлучивање о истој, због потребе за уједначавањем судске праксе у одлучивању о захтеву тужиоца за утврђење ништавости одредбе уговора и враћање новчаног износа који је плаћен на име трошкова обраде кредитног захтева код тзв. субвенционисаних кредита.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку и одлучио да је ревизија тужене основана.

У спроведеном поступку није учињена апсолутно битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на коме су засноване нижестепене одлуке, дана 14.10.2012. године, тужилац као корисник кредита и тужена банка закључили су уговор о кредиту, којим је тужиоцу одобрен кредит у износу од 25.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан пуштања кредита у течај, док је чланом 8. уговорено да тужилац плати накнаду за услуге банке у износу од 0,5% од укупног износа одобреног кредита, те током поступка није било спорно да је тужилац, дана 14.10.2012. године, платио предметну накнаду.

На темељу оваквог чињеничног стања, првостепени суд је закључио да тужена није доказала да је пре закључења уговора о кредиту, тужиоцу уручила понуду или

други документ који је садржао јасне и недвосмислене податке о трошковима кредита, те да је услед тога дошло до повреде основних начела облигационог права, па је применом одредбе члана 4. и 43. Закона о банкама, члана 10., 12., 15., 103. и 1065. Закона о облигационим односима усвојио тужбени захтев за утврђење ништавости и применом одредбе члана 104. и 214. истог Закона обавезао тужену на враћање новчаног износа који је наплаћен по ништавој уговорној одредби.

Другостепени суд закључује да је првостепени суд на утврђено чињенично стање правилно применио материјално право, те да у конкретном случају тужена није пружила доказе да је тужиоца у предуговорној фази на јасан и недвосмислен начин информисала о свим трошковима поводом уговора о кредиту, па потврђује првостепену одлуку у делу у коме је утврђена ништавост предметне уговорне одредбе.

Врховни суд не прихвата изнето становиште нижестепених судова, јер налази да је исто засновано на погрешној примени материјалног права.

Заузето правно становиште нижестепених судова да тужена није доказала да је тужилац на адекватан, јасан и недвосмислен начин унапред, у предуговорној фази, био упознат са обавезом плаћања накнаде за обраду кредитног захтева, не може се прихватити у конкретном случају. Ово из разлога што је обавеза плаћања трошкова обраде кредита прописана спорном уговорном одредбом установљена у складу са одредбом члана 7. став 3. Уредбе о условима за субвенционисање камата за кредите за одржавање ликвидности и финансирање обртних средстава и извозних послова у 2012. години („Службени гласник РС“, бр. 85/2012). Том одредбом је прописано да једнократна накнада за обраду кредита коју банка зарачунава за кредите, не може бити виша од 0,5% од износа кредита. Осим тога, наведеном уредбом се прописују и други услови који се односе на могућност добијања кредита за одржавање ликвидности и финансирање трајних обртних средстава, те се одређују износи намењени за кредитирање предузетника и малог предузећа, средњих и великих предузећа, начин пласирања и враћања тих средстава, као и услови за субвенционисане камате. На тај начин су учињени познатим услови за добијање предметних кредитних средстава, којим су клијенти банке обавештени о условима за закључење уговора са банком. У складу са тако прописаним условима закључен је између парничних странака предметни уговор о кредиту у коме је одредбом члана 8. уговора прописана и обавеза плаћања накнаде за обраду кредитног захтева у висини од 0,5% укупног износа кредита.

Из тих разлога правно је неутемељен закључак нижестепених судова да тужена није тужиоцу на јасан начин у предуговорној фази предочила све елементе његових кредитних обавеза. Зато је побијаном одлуком погрешно примењена одредба члана 103. став 1. и члана 104. став 1. Закона о облигационим односима.

То су разлози због којих је на темељу одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку Врховни суд одлучио као у ставу другом изреке пресуде.

Тужена је успела у поступку по ревизији па јој на основу чланова 165. став 2., 153. став 1. и 154. ЗПП припадају трошкови поступка у укупном износу од 56.310,00 динара, досуђени у ставу трећем изреке, и то: за састав ревизије у износу од 32.400,00 динара (27.00,00 динара + 20% пдв), као и на име таксе на ревизију у износу од

9.564,00 динара и таксе на ревизијску одлуку у износу од 14.346,00 динара, све према важећој Адвокатској тарифи, имајући у виду вредност предмета спора.

**Председник већа - судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић